

Kaikkivaltiuuden paradoksi

Kun ihmiset näkevät Gazan tuhot, herää usein kysymys: *Jos Jumala on kaikkivaltias, miksi hän sallii tämän?* Kyseessä on ikivanha pahuuden ongelma, joka terävöityy kuvista lapsista, jotka ovat hautautuneet raunioihin, ja perheistä, jotka surevat liian suuria menetyksiä nimetäkseen niitä. Filosofit muotoilivat ongelman aikoinaan abstraktisti: *Voiko Jumala luoda niin raskaan kiven, että hän ei itse pysty nostamaan sitä?* Gazassa paradoksi ei ole enää akateeminen. Se on käsinkosketeltava. Jos Jumala voi lopettaa tappamisen, miksi hän ei tee niin?

Koraani ja laajempi abrahamilainen perinne tarjoavat yllättävän vastauksen: Jumala ei toimi tavoilla, jotka ovat ristiriidassa hänen omien paljastamiensa periaatteiden kanssa. Hänen voimansa on rajaton, mutta hänen oikeudenmukaisuutensa on periaatteellista. Kaikkivaltias ei ole tyranni, joka taivuttaa moraalia tahtonsa mukaan; pikemminkin hän tahtoo vain sitä, mikä on sopusoinnussa hänen julistamansa oikeudenmukaisuuden ja armeliaisuuden kanssa. Tämä on **kaikkivaltiuuden paradoksi**: Jumalan voima ilmenee siinä, että hän ei riko omia lakejaan, vaan pitää ne voimassa, vaikka se jättääkin inhimillisen pahuuden hillitsemättä.

Jumalallinen itsensä rajoittaminen: Johdonmukaisuuden hinta

Koraani julistaa:

Se, joka tappaa sielun... on kuin tappaisi koko ihmiskunnan. Ja se, joka pelastaa yhden, on kuin pelastaisi koko ihmiskunnan.
- Al-Ma'idah 5:32

Juutalainen perinne heijastaa tätä *pikuach nefesh* -oppissa – velvollisuudessa pelastaa henki, joka ohittaa lähes kaikki muut käskyt. Talmud syventää tätä *Sanhedrin 90a*:ssa, jossa elämän säilyttäminen on sidottu itse jumalallisen oikeudenmukaisuuden perustaan. Sekä islamin *sunna* (jumalallinen tapa) että juutalaisuuden *brit* (liitto) kuvaavat Jumalaa, joka sitoo itsensä relationaaliseen uskollisuuteen sen sijaan, että toimisi raa'alla voimalla.

Katastrofaalinen puuttuminen – hyökkääjien massiivinen tuhoaminen – purkaisi sen moraalisen järjestyksen, jota Jumala pitää yllä. Se muuttaisi Luojan kaaokseksi, jota hän inhoaa. Sen sijaan Koraani selittää:

Ellei Allah pitäisi ihmisiä kurissa toistensa avulla, luostarit, kirkot, synagogat ja moskeijat, joissa Allahin nimeä muistetaan paljon, olisi tuhottu.
- Al-Hajj 22:40

Jumalan suosima tapa ei ole yksipuolinen hävitys, vaan välitetty pidättyvyys – *pitää joitakin kurissa toisten avulla*. Tämä on paradoksi toiminnassa: kaikkivaltius, joka on vapaaehtoisesti sidottu periaatteisiin.

Kristillinen perinne heijastaa tätä jumalallisen johdonmukaisuuden periaatetta. Getsemanessa Jeesus nuhteli seuraajiaan:

Pane miekkasi takaisin paikalleen, sillä kaikki, jotka tarttuvat miekkaan, kaatuvat miekkaan.
- Matteus 26:52

Voima, joka on sidottu periaatteisiin, ei raakaan kostonhimoisuuteen.

Marttyyriuden lohtu: Horisontti horisontin takana

Siellä, missä ihmiset näkevät korvaamattoman menetyksen, Koraani paljastaa toisenlaisen horisontin:

Älä luule, että ne, jotka on tapettu Allahin tiellä, ovat kuolleita. Päinvastoin, he ovat eläviä Herransa luona, heitä ruokitaan, iloiten siitä, mitä Allah on antanut heille armostaan.
- Ali 'Imran 3:169–171

Tämä ei ole latteus, vaan eskatologinen uhma. Ne, jotka on tapettu epäoikeudenmukaisesti, eivät ole historian alaviitteitä, vaan ikuisuuden päähenkilöitä. Heidän ilonsa on moite heidän murhaajilleen, heidän ylentymisensä on heidän kärsimyksensä oikeutus.

Tämä usko on ruokkinut vastarintaa varhaisimmista Mekassa vainotuista muslimeista nykypäivän palestiinalaisten *sumudiin* (kestävyyteen). Gazassa, jossa miljoonat ovat siirtymään joutuneita ja nälänhätä vainoaa selviytyjiä, vakaumus siitä, että marttyyrit ovat eläviä Herransa luona, ei ole pakoilua, vaan selviytymistä. Se muuttaa surun kestäväisyydeksi, rauniot todistuksen alttareiksi.

Silti Koraanin lupaus ei pyyhi pois inhimillistä kipua. Perheet itkevät, äidit vaikeroivat, isät hautaavat lapsensa. Ensimmäinen reaktio on suru, valitus ja raivo – koska rakkaus vastustaa eroa. Mutta palestiinalaisten keskuudessa tämä suru muuttuu usein joksikin muuksi: tunnustukseksi siitä, että heidän rakkaansa ovat säästyneet lisäkärsimyksiltä Gazan raunioissa, Jumalan tahdon hyväksymiseksi ja kärsivälliseksi toivoksi jälleennäkemisestä tuonpuoleisessa.

Heidän uskonsa muotoilee kuoleman uudelleen, ei vain menetykseksi, vaan myös vapautukseksi – vapautukseksi maallisesta piinasta ja vapautukseksi Jumalan armoon. Siksi Gazan hautajaiset, vaikka ne ovat kyynelten kyllästävät, kaikuavat myös **Allahu Akbar** -huudoista. Se on sekä valitus että vahvistus: kansa, joka päättää luottaa siihen, että marttyyrit eivät ole tuhoutuneet, vaan kunnioitettuja, eivät poissa, vaan odotettuja.

Myös tämä on osa paradoksia: samalla kun Jumala kieltäytyy rikkomasta lakiaan tappamisen lopettamiseksi, hän kieltäytyy myös hylkäämästä sen uhreja tyhjyyteen.

Jumalan moraalinen puhtaus: Sovittamattoman veren kaiku

Toinen paradoksin ulottuvuus on jumalallinen puhtaus. Kieltäytyessään puuttumasta tappamiseen Jumala jättää syyllisyyden kokonaan tekijöiden harteille. Jokainen ammuttu luoti, jokainen pudotettu pommi, jokainen nälkään nääntynyt lapsi – tahra kuuluu yksin heille.

Joka tekee atomin painon verran hyvää, näkee sen, ja joka tekee atomin painon verran pahaa, näkee sen.
- Al-Zalzalah 99:7-8

Tänään Gazan maaperä on veren kyllästämää, ja huuto ei ole yhden veljen ääni, vaan satojentuhansien. **680 000 viattoman veri huutaa Jumalalle Gazan maasta – aivan kuten Aabelin veri huusi kerran maasta taivaaseen.**

Veljesi veren ääni huutaa Minulle maasta. Mitä olet tehnyt?
- 1. Moos. 4:10

Tuomiopäivänä itse ruumis muuttuu syyttäjäksi, joka pettää omistajansa:

Sinä päivänä Me sinetöimme heidän suunsa, ja heidän kätensä puhuvat Meille, ja heidän jalkansa todistavat siitä, mitä he ovat ansainneet.
- Yasin 36:65

Ja syyllisiä odottaa kärsimys ilman helpotusta:

Hän juo sitä nielaisemalla, mutta tuskin pystyy nielemään sen. Kuolema tulee hänen luokseen joka puolelta, mutta hän ei kuole; ja hänen edessään on valtava rangaistus.
- Ibrahim 14:17

Talmud ei jätä epäilystäkään:

Jumalattomat... eivät saa osuutta tulevassa maailmassa.
- Sanhedrin 90a

Perinteiden keskuudessa tuomio on yksimielinen: tällainen massiivinen teurastus ei ole pelkästään synty, joka voidaan puhdistaa Gehinnomissa, vaan **Jumalan nimen väärinkäyttö itse**. Se rikkoo *pikuach nefesh* -käskyä, joka priorisoi hengen pelastamisen – ja pilkkaa totuutta, että ihmiset on luotu *b'tselem elohim* – Jumalan kuvaksi. Se on avointa uhmaa hänen käskyjään vastaan ja pyhäinhäväistys, jonka seuraus on ikuinen poissulkeminen.

Hiljaisuuden tuomio: Sivustakatsojat rikoskumppaneina

Mutta paradoksi ulottuu vielä pidemmälle: Jumalan kieltäytyminen rikkomasta omaa lakiaan tarkoittaa, että maailma asetetaan koetukselle, ja sivustakatsojat paljastetaan. Kirjoitukset tuomitsevat paitsi tekijät myös ne, jotka näkevät eivätkä tee mitään:

Olemme totisesti luoneet helvettiin monia djinnien ja ihmisten joukosta. Heillä on sydämiä, joilla he eivät ymmärrä, silmiä, joilla he eivät näe, ja korvia, joilla he eivät kuule. He ovat kuin karjaa – eivät, vielä eksyneempiä. He ovat niitä, jotka ovat huolimattomia.
- Al-A'raf 7:179

Tämä on ukkosenisku historian ”karjaa” vastaan – hallituksia, jotka estävät tulitaukoja, mediaa, joka tasapainottelee ”molempien puolien” kanssa, kansalaisia, jotka selaavat raunioiden ohi. Neutraalius joukkomurhan edessä on osallisuutta.

Talmud sanoo: *kol Yisrael arevim zeh baze* – ”koko Israel on vastuussa toisistaan.” Hengen tasolla tämä on universaalia: koko ihmiskunta on sidottu yhteen vastuuseen. Hiljaisuus ei ole neutraaliutta; se on petos.

Kaikkivaltiuuden paradoksi Gazassa

Täällä paradoksi terävöityy: Jumala on kaikkivaltias, mutta hän sitoo itsensä omaan moraalilakiinsa. Hän ei tee murhaa murhan lopettamiseksi. Hän ei tee epäoikeudenmukaisuutta epäoikeudenmukaisuuden pysäyttämiseksi. Sen sijaan hän sallii inhimillisen pahuuden paljastaa itsensä – ja näin tehdessään säilyttää moraalisen puhtautensa lopullista tuomiota varten.

Marttyyreille tämä tarkoittaa lohtua: heidän verensä ei ole menetetty, vaan muuttunut todistukseksi ja kunniaksi. Tekijöille se tarkoittaa tuomiota: heidän rikoksensa huutavat heitä vastaan, heidän omat ruumiinsa todistavat, ja heidän kohtalonsa on ikuinen poissulkeminen. Sivustakatsojille se tarkoittaa paljastumista: heidän hiljaisuutensa on osallisuutta, heidän neutraaliutensa on tuomio.

Johtopäätös

Kaikkivaltiuuden paradoksi ei ole abstrakti arvoitus, vaan Gazassa eletty todellisuus. Se osoittaa meille, että Jumalan voima ei ole mielivaltaista, vaan periaatteellista. Hän on valinnut pidättyvyyden, ja tässä pidättyvyydessä piilee sekä lohtu viattomille että tuomio syyllisille.

Tekijöille heidän omat ruumiinsa todistavat heitä vastaan, heidän piinansa on loputon, heidän rikoksensa kaikuavat itse maaperästä. Sivustakatsojille hiljaisuus itsessään on tuomio. Marttyyreille on elämää kuoleman takana, iloa surun takana.

Gazan raunioista ei nouse todiste Jumalan poissaolosta, vaan kaksinkertainen totuus: että inhimillinen julmuus on todellista ja että jumalallinen oikeudenmukaisuus on

vääjäämätöntä. Jäljelle jäävä kysymys on, tunnistammeko me, jotka vielä hengitämme, tämän paradoksin – ja elämmekö Jumalan asettaman elämän lain mukaan: pelastaa sen sijaan, että tappaisimme.